

NORD NORSK KUNST MUSEUM

PRESSEMELDING

NNKM 8.mars 2024

Raven Chacon: *A Worm's Eye View from a Bird's Beak*

Nordnorsk Kunstmuseum/Davvi Norga Dáiddamusea har gleden av å presentere *A Worm's Eye View from a Bird's Beak*, den første soloutstillingen i Europa av kunstneren og musikeren Raven Chacon.

Utstillingen vises fra 16. mars til 1. september 2024, og presenterer bestillingsverk sammen med sentrale verk fra Chacon sin enestående karriere de siste 25 årene. I 2022 ble Chacon den første urfolksmusikeren til å vinne den prestisjetunge Pulitzer-prisen, og i 2023 ble han tildelt et MacArthur Genius stipend. Chacon jobber på tvers av komposisjon, notasjon, installasjon, film og performance for å fremme urfolksspesifikke måter å vite, gjøre og være på.

Utstillingen i Tromsø/Romsa følger en vertikal akse, som starter i 1. etasje og strekker seg helt opp på loftet, en plass som hittil har vært ukjent for publikum. Denne plasseringen av verkene gjenspeiler en sentral forestilling i de navajoske og samiske filosofiene, som viser til de vertikale naboene som eksisterer i parallelle verdener over og under oss. Verkene som presenteres i utstillingen trekker forbindelser mellom opplevelsen av motstand hos urfolk på tvers av ulike kontinent, og legger vekt på de delte kampene og potensialet for å styrke urfolk sin framtid gjennom å bygge nettverk av solidaritet. Chacon sitt kunstnerskap åpner for alternative måter å skape fellesskap på, med og på tvers av lyd, utenfor vestlig musikknotasjon og utenfor rekkevidden til kolonialismen.

Chacon har et langvarige vennskap med ulike samiske miljø og har hatt flere opphold i Sápmi, inkludert et residency på Lásságammi, hjemmet til den legendariske samiske kunstneren, musikeren og landvokteren Áillohaš (1943–2001). Som et resultat av dette inkluderer utstillingen flere nye verk laget i samarbeid med samiske kunstnere. Verkene *For Four (River Valley)* (2024), *Manoeuvring the Apostles* (2024) og *...the sky ladder* (2024) ble til gjennom dialog og samarbeid med de samiske filmskaperne/landvokterne Marja Bål Nango og Smávut Ingir (og deres slektninger i reindriftsfamilien Bål Nango), samt joikerne Ingá-Máret Gaup-Juuso, Risten-Anine Gaup, Ánde Somby og Niko Valkeapää. Roten til disse nye verkene er forbindelsen mellom fellesskap og land, og mellom notasjon og relasjon. Kunstverkene eksisterer utover video- og skulpturinstallasjonene som sees i museumsgalleriene. De eksisterer som mulige alternative måter å være på ved å delta i fellesskapet, dele kunnskap, lytte til hverandre og landet, og krever at landet og folket ses som en udelelig enhet

Chacon sin forpliktelse til familie, både biologisk slekt og valgt familie, er slående i *For Zitkála-Šá* (2017-2020), en serie som har fått navnet fra en Yankton Dakota kvinne som var en banebrytende komponist, forfatter, oversetter, musiker, pedagog og aktivist på begynnelsen av det 20. århundre. Serien inneholder tolv musikalske partiturer, hvert med en tilhørende tekst som hedrer amerikanske urfolk, mestiser eller First Nations kvinner som Chacon kjenner personlig. Kvinnenes virke innenfor lyd, performance, komposisjon og musikk er, for Chacon, sentrale i en teori om avkolonialisering gjennom endring. Kvinners fremtredende rolle, ikke bare i Chacon sitt eget liv, men i historien om global urfolksmotstand mot kolonialisering, går igjen i flere verk i utstillingen.

Chacon sitt arbeid inviterer publikum til dyp lytting, utover den gjenkjennelige lyden av stemmer, til rommene og relasjonene mellom mennesker (ofte feilaktig tolket som stillhet i den vestlige lyttetradisjonen). *Silent Choir (Standing Rock)* (2016/2022) formidler spenningen i protestene ledet av Standing Rock Sioux-samfunnet som samlet hundrevis av mennesker (noen av dem samer) i aksjonene «No Dakota Access Pipeline». Verket oppmuntrer en til å lytte til tyngden av demonstranternes tilstedeværelse og til å anerkjenne deres styrke til å stå imot og å konfrontere.

Ved å betrakte Chacon sitt virke som en styrking av urfolks måte å tenke og leve på, gir *A Worm's Eye View from a Bird's Beak* en oversikt over den kraftfulle tilnærmingen multikunstneren har skapt på tvers av en rekke medier for å gjenopplive fellesskap og utforske dybden av urfolks slektskap til tradisjonelle territorier.

Chacon sin Pulitzer-orkesterkomposisjon, *Voiceless Mass*, fremføres i Bodø/Bådådjo/Buvvda (i forbindelse med året som Europeisk kulturhovedstad) den 7. juni 2024. Konserten skjer i samarbeid med Arktisk Filharmoni og Bodø 2024, og vil også inneholde Chacon sine orkesterkomposisjoner, *Biyán* (2011), og fremføringer av den samiske komponisten, Elina Waage Mikalsen. Tidligere samme dag vil Raven Chacon ha en samtale på Stormen Konserthus med Patricia Marroquin Norby, kurator for Native American Art ved The Metropolitan Museum of Art i New York.

Utstillingen i Tromsø/Romsa er kuratert av Katya García-Antón, direktør og sjefskurator ved Nordnorsk Kunstmuseum/Davvi Norga Dáiddamusea.

A Worm's Eye View from a Bird's Beak er organisert av Nordnorsk Kunstmuseum/Davvi Norga Dáiddamusea og Swiss Institute, New York.

Et begrenset opplag fra serien *Field Recordings* (1999), Chacons opptak av Navajo-landskap som forstyrrer kolonimyten om «terra nullius», er tilgjengelig i utstillingen. Opptakene er forsterket til maksimalt volum og trykt på postkort som fungerer som vinylplater.

I forbindelse med utstillingen utgir Nordnorsk Kunstmuseum en monografi i samarbeid med Swiss Institute, New York. Boken, *Raven Chacon: A Worm's Eye View from A Bird's Beak*, er satt sammen av redaktørene Katya García-Antón, Stefanie Hessler og Alison Coplan og inneholder bidrag fra Raven Chacon, Aruna D'Souza, Eric-Paul Riege, Dylan Robinson, Patrick Nickleson, Anthony Huberman, Lou Cornum, Marja Bål Nango, Smávut Injgir, Sigbjørn Skåden, Candice Hopkins, Stefanie Hessler og Katya García-Antón. Den er designet av Stoodio Santiago da Silva og distribueres av Sternberg Press.

Om Raven Chacon (kort BIO)

Raven Chacon er komponist, utøvende musiker og installasjonskunstner. Han ble født i Fort Defiance, Navajo Nation. I løpet av 22 år som utøver har han medvirket på over 80 utgivelser på nasjonale og internasjonale plateselskaper. Han har stilt ut, fremført eller fått verk fremført på blant annet LACMA, Whitney-biennalen, Borealis-festivalen, SITE Santa Fe og Kennedy Center. Som pedagog er Chacon senior komponistmentor for Native American Composer Apprentice Project (NACAP). I 2022 ble han tildelt Pulitzer-prisen i musikk for komposisjonen *Voiceless Mass*, og i 2023 ble han tildelt MacArthur Fellowship-prisen.

Om oss

Nordnorsk Kunstmuseum (NNKM) betjener regionene Troms, Finnmark og Nordland, samt Svalbard. Museet spiller en betydelig rolle i Norge, den nordiske, sirkumpolare og internasjonale kunstverdenen.

Sentralt i museet er ivaretagelse, forskning og aktivering av en samling på over 2 225 verk av kunstnere fra 1600-tallet til i dag. Det er en økende tilstedeværelse av samiske daiddarer og duojar i vår samling. Vi er også sterk til stede og opptatt av sosial/klimarettferdighet og transformasjon.

Museet har programmeringsansvaret for det nystartede Nordover Kunstsenter og er nøkkelpartner i kunstnerresidensen Artica Svalbard (Longyearbyen, Svalbard) som gjør NNKM eksepsjonell når det gjelder drift så nær Nordpolen. NNKM har allerede kontorer i Bodø og vil åpne NNKM Bodø i 2024. Vi jobber også mot et nytt museumsbygg i Tromsø i samarbeid med Tromsø kommune og Arktisk Filharmoni.

Fotokreditt:

Raven Chacon, *For Four (River Valley)*, 2024, 4-kanals videoinstallasjon med lyd

Portrett Raven Chacon, photographer: Adolphe Pierre-Louis

Portrett Katya García-Antón, photographer: Marta Buso, OCA.

Kontakt for NNKM

Direktør og sjefskurator Katya García-Antón

Email: katya@nnkm.no

Phone: +47 469 74 036